

Yeshayahu Orzitzer

Actuarial Consulting L.T.D.

7, Aba Hillel St, Ramat Gan

טל: 0507953306, 0547778566, 03-7525232

ישעיהו אורזיצר

ייעוץ אקטוארי בע"מ

דרך אבא הלל 7, רמת גן (בניין סילבר קומה 6)

דוח האקטואר של

"אלטשולר שחם פנסיה מקיפה"

ליום 31/12/2020

תוכן עניינים

3	הצהרת האקטואר	.1
4	מאזן אקטוארי	.2
5	מידע כללי	.3
13	פירוט ההתחייבויות למקבלי קצבה	.4
13	התחייבות עבור פנסיונרים	א.
14	התחייבות למקבלי קצבה קיימים	ב.
15	התחייבות לזכאים קיימים לפנסיה	ג.
15	התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות	.5
17	עודף (גירעון) אקטוארי	.6
17	פירוט בדבר עודף (גירעון) דמוגרפי	א.
18	פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה	ב.
21	ניתוחי רגישות להנחות	.7
21	ביטוח משנה	.8
21	הערות והבהרות	.9
22	נספחים סטטיסטיים	.10

1. הצהרת האקטואר

הצהרת האקטואר

נתבקשתי ע"י "אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ" לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "אלטשולר שחם פנסיה מקיפה" ליום 31/12/2020.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם החברה המנהלת של הקרן, כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012, ועם מי שיש להם זיקה לקרן או לחברה המנהלת של הקרן. איני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל. הנני אקטואר קרן הפנסיה החל מ-2008.

אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.

2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:

א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964.

ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת

להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.

ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף א., וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה מספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססות על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

ד. לפי מיטב ידיעתי והערכת, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2020 ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

חתימה

שם האקטואר

תאריך

2. מאזן אקטוארי

ליום 31/12/2019	ליום 30/9/2020	ליום 31/12/2020	ביאור	באלפי ₪
7,937,574	13,284,243	17,404,768		סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
81,114	137,318	165,761		זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פנסיוניות:
				התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:
7,031,185	11,803,370	15,081,329		התחייבויות לעמיתים פעילים
742,394	1,153,130	1,846,322		התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
7,773,579	12,956,500	16,927,651		סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
				התחייבויות למקבלי קצבה:
66,373	169,675	261,801	א4	התחייבויות פנסיונרים
14,802	13,664	14,667	ב4	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
0	0	0	ג4	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
81,175	183,339	276,468		סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
				עודף (גירעון) אקטוארי:
1,671	6,949	34,800	א6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
35	137	88	ב6	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,706	7,086	34,888		סה"כ עודף (גירעון) אקטוארי
7,856,460	13,146,925	17,239,007		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
7,937,574	13,284,243	17,404,768		סך כל ההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מדוח האקטואר.

התחייבות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה - סכום הצבירה למועד הדוח בגין העמיתים שאינם פנסיונרים.

זכאים קיימים לפנסיה - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לפני 31/12/2003.

מקבלי קצבה קיימים - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לאחר 1/1/2004 ועד ל- 31/12/2017.

פנסיונרים - מקבלי קצבה שזכאותם לקצבה החלה לאחר 1/1/2018.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון הרביעי שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמית הקרן. עודף

(גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן כל רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף

למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. מידע כללי

תקנון הפנסיה העדכני הוא מ- 9/2020 ונמצא באתר החברה המנהלת בכתובת:
<https://www.as-invest.co.il/interstedin/>תקנון-קופה/קרנות-פנסיה.

3.1 פנסיית זקנה

3.1.1 גיל פרישה לזקנה – גיל 67 לגבר וגיל 64 לאישה. קיימת אפשרות לפרוש לפנסיה מוקדמת החל מגיל 60. החל מ-1/1/2015 מסלול ברירת המחדל לנשים כולל פרישה בגיל 67. ניתן בכל המסלולים לאחר את גיל הפרישה ללא הגבלה.

3.1.2 חישוב פנסיית הזקנה – פנסיית הזקנה מחושבת ע"י חלוקת הסכום הצבור שצבר העמית עד לפרישתו במקדם ההמרה בהתאם למין, גיל העמית, גיל בת הזוג, שנת הפרישה, תקופת ההבטחה אותה בחר העמית ורמת פנסיית שאירי הזקנה שבחר העמית.

3.1.3 אפשרויות בפרישה – התקנות מאפשרות לפרוש לפנסיית זקנה על בסיס אחת מהאפשרויות הבאות:

3.1.3.1 פנסיית זקנה לעמית בלבד – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו. אלמנת הפנסיונר אינה זכאית לפנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

3.1.3.2 פנסיית זקנה לעמית עם תקופת הבטחה – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו עם תקופה מובטחת של 5, 10, 15 או 20 שנים. במקרה פטירה בתוך תקופת ההבטחה יורשי הפנסיונר שבחר באופציה זו יהיו זכאים לסכום חד פעמי המבוסס על היוון יתרת תשלומי הפנסיה עד לתום תקופת ההבטחה. עם פטירתו של הפנסיונר לא תשולם פנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.

3.1.3.3 פנסיית זקנה ושאירי זקנה – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי הזקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה.

3.1.3.4 פנסיית זקנה ושאירי זקנה עם תקופת הבטחה – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי זקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה. אם נפטר הפנסיונר בתוך התקופה

המובטחת תקבל האלמנה 100% מפנסיית הזקנה עד לתום תקופת ההבטחה ולאחר מכן תקבל פנסיית שאירי זקנה בשיעור שבחר הפנסיונר עם פרישתו לפנסיה. אם גם האלמנה נפטרה בתוך תקופת ההבטחה, ישולם סכום חד פעמי ליורשים כאמור בסעיף 1.3.2.

3.1.3.5 היוון פנסיה – בעת הפרישה לפנסיית זקנה ניתן להוון עד 25% מהפנסיה לתקופה של עד 5 שנים. לחלופין, ניתן להוון כל סכום לכל החיים בתנאי שסכום הפנסיה לאחר ההיוון עולה על סכום הקצבה המזערי.

3.2 פנסיית שאירי זקנה

3.2.1 שיעור הפנסיה - אלמנת עמית שפרש לפנסיית זקנה תהיה זכאית לפנסיית שאירי זקנה בהתאם לאפשרות שבחר העמית ובהתאם לשיעור הפנסיה שבחר.

3.2.2 הגדרת אלמנה – מי שהייתה אשתו של העמית בעת הפרישה לפנסיה, או מי שהיתה ידועה בציבור כאשתו, והיא הוגדרה על ידו ככזו בבקשה להמרת הסכום הצבור לפנסיה. אם הפנסיונר נישא מחדש לאחר גירושין, או לאחר שהתאלמן אזי בת הזוג לא תהיה זכאית לפנסיה.

3.2.3 תקופת תשלום הפנסיה לשאירי זקנה – לאלמנה למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה.

3.3 פנסיית נכות

3.3.1 הגדרת נכה - "עמית שלפחות 25% מכושרו לעבוד נפגע מחמת מצב בריאותו, וכתוצאה מכך אין הוא מסוגל לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת המתאימה לו לפי השכלתו, הכשרתו או ניסיונו, במשך תקופה של למעלה מ- 90 ימים רצופים, והכל כפי שיקבע ע"י הועדה הרפואית". קיימת אפשרות לנכות חלקית. נכה בשיעור של 75% לפחות יחשב כנכה מלא.

3.3.2 מועד תחילת הזכאות - עמית שנהיה נכה יהיה זכאי לפנסיית נכות החל ממועד האירוע המזכה.

3.3.3 תקופת אכשרה - הזכאות לפנסיית נכות בגין מחלה קודמת מתגבשת לאחר תקופת אכשרה של 5 שנים.

3.3.4 חישוב פנסיית הנכות – פנסיית הנכות תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאירים באחוז הפנסיה. נכה בשיעור מלא יקבל את פנסיית הנכות המלאה ואילו נכה חלקי יקבל פנסיה חלקית בהתאם לחלקיות הנכות.

- 3.3.5 **אחוז הפנסיה - לנכות מחושב לפי המסלול בו בחר העמית ולפי גילו בעת ההצטרפות לתוכנית או בעת המעבר ממסלול למסלול.**
- 3.3.6 **דמי גמולים בתקופת הנכות -** קרן הפנסיה תזכה את העמית בדמי גמולים מהשכר הקובע בהתאם לחלקיות הנכות.
- 3.3.7 **השלמת פנסיית נכות -** עמית הזכאי לקצבת נכות ממשרד הביטחון או לגמלת נכות מעבודה מהמוסד לביטוח לאומי יהיה זכאי להשלמת פנסיה בגובה ההפרש שבין השכר הקובע לנכות לבין הפנסיה שתשלם ע"י המוסדות הנ"ל (השלמת הפנסיה לא תעלה, בכל מקרה, על פנסיית הנכות שהיתה משתלמת לנכה מהקרן אלמלא היה זכאי לגמלה ממשרד הביטחון או מהמוסד לביטוח לאומי). לחלופין יהיה זכאי להחזר כספים.
- 3.3.8 **פנסיית זקנה לאחר נכות -** נכה המגיע לגיל פרישה לזקנה יקבל פנסיית זקנה על בסיס הצבירה שנצברה לזכותו. הצבירה תכלול גם את דמי הגמולים שהועברו לזכותו מקרן הפנסיה בתקופת נכותו.
- 3.3.9 **פנסיית שאירי נכה -** נכה שנפטר יהיו שאיריו זכאים לפנסיית שאירי עמית פעיל על פי הכללים החלים על עמית פעיל.

3.4 פנסיית שאירי פעיל**3.4.1 הגדרת שאירי פעיל:**

- 3.4.1.1 **אלמנה -** מי שהייתה נשואה לעמית שנפטר וגרה עמו בתכוף לפני פטירתו ובעת הפטירה או מי שהוכרה בערכאה שיפוטית כידועה בציבור ובלבד שגרה עם העמית לפחות שנה רצופה בתכוף לפני פטירתו ובעת הפטירה.
- 3.4.1.2 **יתום -** ילד של עמית שנפטר וטרם מלאו לו 21 שנים, או ילד מאומץ.
- 3.4.1.3 **הורים -** קיימים מצבים בהם גם הורים זכאים לפנסיית שאירי פעיל.
- 3.4.2 **מועד תחילת הזכאות -** שאירי עמית יהיו זכאים לפנסיית שאירי פעיל החל מה - 1 לחודש שלאחר חודש הפטירה.
- 3.4.3 **תקופת תשלום הפנסיה -** לאלמנה - למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה, **ליתומים** - עד הגיעם לגיל 21 (לבן מוגבל - כל עוד הוא מוגדר ככזה).
- 3.4.4 **תקופת אכשרה -** הזכאות לפנסיית שאירי פעיל בגין מחלה קודמת מתגבשת לאחר תקופת אכשרה של 5 שנים.

3.4.5 **חישוב פנסיית שאירי פעיל** – פנסיית שאירי פעיל תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאירים באחוז הפנסיה. אלמנה זכאית ברב המסלולים ל – 60% מפנסיית שאירי פעיל וכל היתומים זכאים ל – 40% מפנסיית שאירי פעיל. בכל מקרה לא יותר מ-100% מהשכר הקובע.

3.4.6 **אחוז הפנסיה** – לשאירי פעיל מחושב לפי המסלול בו בחר העמית ולפי גילו בעת ההצטרפות לתוכנית או בעת המעבר ממסלול למסלול. בחלק מן המסלולים קיימים "רבדי ביטוח", ונקבע בהם אחוז פנסיה שונה עבור עליות שכר ריאליות משמעותיות, בהתאם לגיל בו חלה אותה עליית שכר.

3.4.7 **ריסק לעמית לא נשוי** – עמית שאינו נשוי יכול להודיע לקרן על מצבו המשפחתי ולחסוך את עלויות ביטוח שאירי פעיל. ההודעה צריכה להגיע אחת לשנתיים.

3.5 החזרת כספים

3.5.1 **חישוב ערך פידיון** - מבוסס על הסכום הצבור בקרן לזכות העמית .

3.5.2 **זכאות למשיכת כספים** - עמית יהיה זכאי למשוך כספים מהקרן, לפי נוסחת ערך הפידיון, בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:

3.5.2.1 אם נותקו יחסי עובד מעביד לגבי עמית שכיר.

3.5.2.2 לא משתלמת לעמית פנסיה כל שהיא ואינו זכאי לפנסיית נכות.

3.5.2.3 אם העמית קבל פנסיית נכות - הפנסיה הסתיימה להשתלם לו שנתיים לפחות לפני גיל הפרישה לזקנה.

3.5.3 **החזר כספים לעמית שנפטר ללא שאירים** – נפטר עמית ללא שאירים זכאים לפנסיה או שהשאירים הינם יתומים מעל לגיל 18 שכולם בחרו בהחזר כספים, יוחזרו הכספים לפי נוסחת ערך הפידיון.

3.6 זכויות עמית מוקפא

3.6.1 **הגדרת עמית מוקפא** - עמית שלא הועברו לזכותו דמי גמולים במשך 5 חודשים לפחות נחשב לעמית מוקפא.

3.6.2 **זכויות עמית מוקפא** - עמית מוקפא אינו מבוטח בביטוח נכות ובביטוח שאירי עמית פעיל. מוקפא שנפטר יהיו שאיריו זכאים להמיר את הסכום הצבור לפנסיית שאירים. מוקפא שנכה יוכל למשוך את ערך הפידיון או להקפיא את הצבירה עד לגיל הפרישה לזקנה.

3.7 **דמי גמולים** - דמי הגמולים שיופקדו בקרן יהיו בהתאם להסדר התחיקתי וירשמו בחלוקה: תגמולים מעביד, פיצויים מעביד ותגמולים עובד. הקרן תפקיד

לזכות עמית המקבל פנסיית נכות מהקרן דמי גמולים המחושבים לפי: שכר קובע, דרגת הנכות ושיעור ההפקדות עובר לנכות בניכוי דמי ניהול בשיעור של 6%.

3.8 מסלולי ביטוח – הקרן מפעילה מס' מסלולי ביטוח המתאפיינים ברמת החיסכון לגיל הפרישה וברמת הביטוח לנכות ולשאירים. קיימת גמישות במעבר ממסלול למסלול אולם במעבר למסלול שבו רמת הביטוח גבוהה יותר נדרשת תקופת הכשרה בגין מחלה קודמת.

3.9 הוראות כלליות

3.9.1 עדכון פנסיה - הפנסיה תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן. אחת לרבעון יעודכנו הפנסיות בהתאם לתשואה הדימוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים. בנוסף תעודכן הפנסיה אחת לשנה בהתאם לתשואה ההונית (תוך הימנעות מעדכון הפנסיות ככל שהעדפים אינם עולים על 1%/(-1%) מההתחייבויות כלפי הפנסיונרים).

3.9.2 חישוב הסכום הצבור - חישוב הסכום הצבור מבוסס על דמי הגמולים בניכוי דמי ניהול ובניכוי עלות סיכוני הנכות והשאירים ובתוספת התשואה נטו (לאחר ניכוי דמי ניהול מהצבירה) שהשיגה הקרן. כמו כן אחת לרבעון תתעדכן היתרה הצבורה בהתאם לתשואה הדימוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.

3.9.3 אורכת ביטוח – עמית שהפסיק להעביר דמי גמולים יהיה מבוטח בביטוח נכות ושאירים לתקופה של 5 חודשים.

3.9.4 חישוב הכנסה קובעת לנכות ושאירים – ההכנסה הקובעת לנכות ושאירים תחושב לפי הגבוה מבין 3 החישובים הבאים:

- 3.9.4.1 ממוצע השכר המבוטח ב – 3 החודשים שקדמו לאירוע.
- 3.9.4.2 ממוצע השכר המבוטח ב – 12 החודשים שקדמו לאירוע.
- 3.9.4.3 ממוצע השכר המבוטח ב – 12 החודשים שקדמו ל-12 החודשים שלפני האירוע.

- 3.10 **רבדי ביטוח** – תקנות מס הכנסה מגבילות את היקף הביטוח לנכות ושאיירים באופן שעלויות הריסקים לנכות ושאיירים לא יעלו על 35% מהתגמולים. מסלולי הביטוח הקיימים בתקנות נבנו באופן שעלויות הריסק לא יחרגו מהמיגבלה תחת ההנחה שהשכר המבוטח השוטף יהיה צמוד למדד. כתוצאה מכך במסלולי הביטוח המבוססים על ביטוח נכות ושאיירים גבוהים יחסית יש לבצע התאמות ברמת הביטוח באופן שלא יחרגו מהמיגבלה בעלויות ריאליות בשכר המבוטח. בתקנות נקבעו מנגנונים מתאימים.
- 3.11 **פנסיית מינימום** – הזכאות לפנסיה מכל סוג מותנית ברמת פנסיה מינימלית בגובה של 5% מהשכר הממוצע במשק. פנסיה בסכום נמוך יותר תשולם לעמית, אם יעדיף זאת על פני משיכת הסכום הצבור, בניכוי דמי ניהול.
- 3.12 **הסדר ריסק** – נפסקו תשלומים לקרן בגין עמית פעיל, רשאי העמית להיות מבוטח בביטוח נכות ושאיירי פעיל לתקופה של 24 חודשים ולא יותר מתקופות חברותו בקרן. עלויות הביטוח ישולמו ע"י העמית אוינכוכו מרכיב תגמולי העובד. בכל מקרה של הפסקת חברות בקרן העמית מבוטח בביטוח נכות ושאיירים לתקופה של 5 חודשים.
- 3.13 **העברת כספים בין קרנות פנסיה** - התקנות מאפשרות לעמיתים להעביר לקרן כספים הצבורים לזכותם בקרנות פנסיה אחרות ולהעביר כספים הצבורים לזכותם בקרן לקרנות פנסיה אחרות. העברת הכספים מבוססת על הסכום הצבור ולכן למעבר אין השפעה אקטוארית על הקרן.
- 3.14 **החבויות האקטואריות בגין הפנסיונרים חושבו על בסיס הנתונים וההנחות המפרטים להלן.**
- 3.14.1 **ריבית לפנסיונרים זכאים (פרשו עד 12/2003)** – 70% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 30% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודי בעבר עמדה של שיעור של 5.05% וכיום התשואה באג"ח ייעודי עומדת על 4.86% ואילו התשואה בהשקעות החופשיות נקבעה על בסיס ווקטור ריביות שפורסם ע"י החברה המצטטת עם התאמה להוראות האוצר בעניין הריבית.
- 3.14.2 **ריבית לפנסיונרים מקבלי קצבה (פרשו מ – 1/2004 עד 31/12/2017)** – 60% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 40% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודי בעבר עמדה של שיעור של 5.05% וכיום התשואה באג"ח ייעודי עומדת על 4.86% ואילו התשואה בהשקעות החופשיות נקבעה על בסיס ווקטור ריביות שפורסם ע"י החברה המצטטת.
- 3.14.3 **ריבית לפנסיונרים חדשים (פרשו מ – 1/2018)** – 60% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 40% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה המשוקללת היא 4.26%.

3.14.4 ביום 1/10/2017 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון באוצר הוראות לקרנות הפנסיה לערוך את הדוחות האקטואריים החל מ – 31/12/2017 על בסיס מערכת הנחות חדשה (הנמצאת בכתובת האינטרנט <https://mof.gov.il/hon>). החישובים האקטואריים הותאמו להוראות אלו כמפורט להלן.

- 3.14.5 לוחות תמותה –
- 3.14.6 לפנסיונרים – לפי לוח פ-3ד עם הפחתה לפי לוח פ6 המתאימה לקרן פנסיה עם אופציה להבטחת פנסיה.
- 3.14.7 לאלמנים/אלמנות – לפי לוח פ-1ב עד גיל 55 לאישה ו-60 לגבר. לוח פ-5ד החל מגיל זה.
- 3.14.8 לנכים – לפי לוח פ9 עד גיל הפרישה. החל מגיל זה שיעור התמותה יהיה כמו שיעורי התמותה של פנסיונר.
- 3.14.9 שיעורי החלמה לנכים – לפי לוח פ9 בהוראות האוצר.
- 3.14.10 שיפורים עתידיים בתוחלת החיים – על מנת לתת ביטוי לשיפורים עתידיים בתוחלת החיים הוקטנו שיעורי התמותה על פי לוח פ6 והמודל המוצג בהוראות האוצר. ההקטנה מתייחסת לפנסיונרים ופעילים, אך לא לנכים. החישוב הותאם לשינוי בהוראות לפי חוזר 10-1-2019.
- 3.14.11 שיעורי נישואין – לפי הנתונים שהופיעו בקובץ נתוני הפנסיונרים שהועבר אלי. לצורך שארי נכה לפי לוח פ-10.
- 3.14.12 הפרש גילאים בין בני זוג – לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים ובאין נתונים לפי הפרש של 5 שנים לגבי מבוטח והפרש גיל של 3 שנים לגבי מבוטחת.
- 3.14.13 נתונים על ילדים – לפי הנתונים בפועל. לצורך שארי נכה, מספר ממוצע של ילדים וגילם הממוצע לפי לוח פ11 בהוראות האוצר.

3.15 איזון הקרן

3.15.1 **עידכון הסכום הצבור לפי התשואה לעמיתים** – הסכום הצבור של העמיתים הפעילים והמוקפאים יתעדכן באופן שוטף על פי התשואה שתשיג הקרן בפועל.

3.15.2 **תשואה דימוגרפית** – מידי רבעון ייערך מאזן אקטוארי לקרן שבו יחושב העודף או הגירעון שאינו נובע מתשואה אלא מהפרמטרים האקטואריים כגון: תמותה, נכות, עזיבה, נתונים דימוגרפיים וכו'. היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות של הפנסיונרים יעודכנו בהתאם לשיעור התשואה הדימוגרפית.

3.15.3 **מנגנון האיזון לפנסיונרים** – במהלך השנה הפנסיה של הפנסיונרים תתעדכן מידי חודש על פי שיעור העלייה במדד. בנוסף, אחת לשנה, בעת עריכת המאזן האקטוארי, תתעדכן הפנסיה בהתאם לתשואה ההונית שתשיג הקרן. על מנת למתן את התנודות בעידכון הפנסיה תישמר עתודה לפנסיונרים בגובה של עד 1% מההתחייבויות לפנסיונרים.

3.16 **דמי ניהול מפעילים** – דמי הניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 6% מדמי הגמולים ועל 0.5% מהצבירה מידי שנה.

3.17 **דמי ניהול מהפנסיונרים** - החברה המנהלת רשאית לנכות דמי ניהול שנתיים בשיעור של 0.5% מהצבירה בגין פנסיונרים חדשים. החברה המנהלת אינה רשאית לנכות דמי ניהול מהפנסיונרים הזכאים הקיימים. הקרן זכתה במכרז רשות שוק ההון כאחת מקרנות ברירת המחדל. פנסיונרים שיפרשו לזקנה בתקופת הגדרת הקרן כקרן ברירת מחדל יזכו לדמי ניהול מופחתים. שיעור דמי הניהול שלהם יהיה לכל היותר 0.3%.

4. פירוט ההתחייבויות למקבלי קצבה
א. התחייבות עבור פנסיונרים

באלפי ₪	ליום 31/12/2019	ליום 30/9/2020	ליום 31/12/2020
התחייבויות לזקנה ושאר זקנה	19,893	86,698	160,873
התחייבויות לנכים	8,610	17,101	20,022
התחייבויות לשאירי מבוטח	6,826	15,586	25,970
התחייבויות לתביעות תלויות - נכות	11,053	21,496	24,011
התחייבויות לתביעות תלויות - מוות	0	0	0
התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - נכות	2,897	4,735	3,562
התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - מוות	16,879	22,998	24,883
עתודה לפנסיונרים	215	1,061	2,480
סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים	66,373	169,675	261,801
עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים	14	89	525
עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית	0	0	0
ערך נוכחי של דמי הניהול עתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות	2,290	5,999	10,370

שיעור דמי הניהול לפנסיונרים: 0.37%

ב. התחייבות למקבלי קצבה קיימים

באלפי ₪	ליום 31/12/2019	ליום 30/9/2020	ליום 31/12/2020
התחייבויות לזקנה ושאר זקנה	2,029	1,839	1,839
התחייבויות לנכים	3,392	3,898	4,899
התחייבויות לשאירי מבוטח	8,057	7,373	7,361
התחייבויות לתביעות תלויות - נכות	0	417	422
התחייבויות לתביעות תלויות - מוות	1,177	0	0
התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - נכות	0	0	0
התחייבויות לתביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - מוות	0	0	0
עתודה למקבלי קצבה קיימים	147	137	146
סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים	14,802	13,664	14,667
עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים	3	7	29
עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית	35	137	88
ערך נוכחי של דמי הניהול עתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות	855	824	904

שיעור דמי הניהול למקבלי קצבה קיימים: 0.5%

ג. התחייבות לזכאים קיימים לפנסיה

אין לקרן זכאים קיימים לפנסיה.

5. התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) ותביעות תלויות

ה-IBNR לנכות מחושב לפי שיטת המשולשים כאשר התוצאה המוצגת היא החלק שנשאר על חשבון הקרן, לאחר השתתפות מבטח המשנה. ה-IBNR והתביעות התלויות בגין אירועי מוות מחושבות לפי רשימת הנפטרים שהתקבלה ממשרד הפנים.

פירוט התחייבויות IBNR ותלויות

נכות				
תביעות תלויות		IBNR		שנת ארוע
יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	
418	1	-	-	עד 2013
-	-	-	-	2014
-	-	-	-	2015
-	-	-	-	2016
-	-	-	-	2017
418	2	21	1	2018
2,506	6	226	5	2019
21,088	78	3,315	79	2020
24,429	87	3,562	85	סה"כ

שאירי מבוטח				
תביעות תלויות		IBNR		שנת ארוע
יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	יתרת התחייבויות (אלפי ₪)	כמות ארועים	
-	-	323	1	עד 2013
-	-	114	1	2014
-	-	-	-	2015
-	-	-	1	2016
-	-	-	-	2017
-	-	3,325	2	2018
-	-	8,103	8	2019
-	-	13,017	20	2020
-	-	24,883	33	סה"כ

ה-IBNR נמדד לפי דיווח נפטרים ממשרד הפנים ולכן הוא כולל בתוכו גם תלויות וגם IBNR.

6. עודף (גירעון) אקטוארי

א. פירוט בדבר עודף (גירעון) דמוגרפי:

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2019	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2020		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	אחוזים	אלפי ש"ח	31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020 0	31/12/2020	אלפי ש"ח	
0.36%	0.35%	38,604	0.19%	0.02%	0.06%	0.07%	12,549	א. מקרי מוות - מבוטחים
0.00%	0.00%	-589	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-182	ב. מקרי מוות - פנסיית זקנה ושאירים
-0.10%	-0.01%	-823	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-203	ג. מקרי מוות - נכים
0.07%	0.28%	36,245	0.08%	0.06%	0.00%	0.14%	23,384	ד. יציאה לנכות
0.18%	0.10%	10,690	0.04%	0.04%	0.02%	0.00%	619	ה. חזרה מנכות
-0.23%	-0.32%	-31,766	-0.22%	-0.05%	-0.02%	-0.03%	-5,073	ו. ביטוח משנה
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	ז. פרישות במהלך השנה
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	ח. שינוי שיטות והנחות
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	ט. שינויים בתקנון הקרן
-0.03%	0.00%	3,327	-0.00%	-0.01%	0.01%	0.02%	3,706	י. סך הגורמים האחרים
0.26%	0.40%	55,688	0.09%	0.06%	0.05%	0.20%	34,800	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

ב.1. לפנסיונרים

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2019	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2020		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום					העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	אחוזים	אלפי ₪	31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020	31/12/2020		
	אחוזים	אלפי ₪	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
-0.89%	0.33%	215	0.33%	-0.54%	0.46%	0.63%	1,061	עבודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
-0.04%	-0.24%	13	-0.05%	0.17%	-0.15%	-0.22%	10	גורמים אחרים
1.26%	0.87%	2,253	-0.82%	0.83%	0.32%	0.54%	1,410	עודף (גירעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	-	עודף (גירעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבות לסוף התקופה
0.00%	0.00%	0	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0	עודף (גירעון) מיועד לחלוקה
0.33%	0.95%	2,480	-0.54%	0.46%	0.63%	0.95%	2,480	עבודה לפנסיונרים לסוף התקופה
-	-		-	-	-	-		עודף (גירעון) למועד החלוקה

2.ב. למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2019	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2020		לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
			31/3/2020	30/6/2020	30/9/2020	31/12/2020		
אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.99%	1.00%	146	1.00%	0.75%	0.26%	1.00%	137	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
-0.02%	-0.05%	-451	-0.04%	0.04%	0.01%	-0.07%	-176	גורמים אחרים
6.27%	2.95%	405	-0.97%	1.60%	1.09%	1.21%	175	עודף (גירעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
-5.99%	-1.29%	-179	0.76%	-2.13%	0.64%	-0.53%	-77	עודף (גירעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבות לסוף התקופה
-0.24%	-1.61%	225	0.00%	0.00%	1.01%	0.61%	88	עודף (גירעון) מיועד לחלוקה
1.00%	1.00%	146	0.75%	0.26%	1.00%	1.00%	146	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.24%	1.68%		0.00%	-	1.05%	0.62%		עודף (גירעון) למועד החלוקה

העודף בטבלה זו נובע מגורמי תשואה וריבית בלבד.

Yeshayahu Orzitzer

Actuarial Consulting L.T.D.
7, Aba Hillel St, Ramat Gan

ישעיהו אורזיצר

ייעוץ אקטוארי בע"מ
דרך אבא הלל 7, רמת גן (בניין סילבר קומה 6)
טל: 0507953306, 0547778566, 03-7525232

ב.3. לזכאים קיימים לפנסיה

אין לקרן זכאים קיימים לפנסיה.

7. ניתוחי רגישות להנחות

א. הנחות דמוגרפיות למבוטחים

שיעור בשיעורי תמותת מבוטחים ביחס לצפי		שיעור בשיעורי יציאה לנכות ביחס לצפי		
-25%	+25%	-25%	+25%	
+0.002%	-0.002%	+0.005%	-0.005%	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון (באחוזים)

ב. הנחות דמוגרפיות למקבלי קצבאות

שיעור בשיעור הנחת שיעורי החלמה של נכים		שיעור בשיעור הנחת שיעורי תמותה של מקבלי קצבאות		
-10%	+10%	-10%	+10%	
-0.001%	+0.001%	+0.004%	-0.004%	עודף (גירעון) דמוגרפי לרבעון האחרון (באחוזים)

ג. הנחות תשואה לפנסיונרים

שיעור בשיעור התשואה על ההשקעות החופשיות הכולל בהנחת הריבית במקדם		
-2.0%	+2.0%	
-0.1%	1.9%	עודף (גירעון) תשואתי לחלוקה לפנסיונרים (באחוזים)

8. ביטוח משנה

הקרן מבוטחת בביטוח משנה. שיעור השתתפות מבטח המשנה מהתביעות הוא 90%.

9. הערות והבהרות

- א. נכון למועד המאזן, שיעור החזקת אג"ח מסוג ערד לפנסיונרים הוא 85%. שיעור זה צפוי לרדת על ל-60% ככל ששיעור ההתחייבויות לפנסיונרים מכלל התחייבויות הקרן יגדל.
- ב. העודף הדמוגרפי מחולק בכל רבעון. העודף כתוצאה מגורמי תשואה וריבית מחולק פעם בשנה.

ג. העודף/גירעון המחולק לפנסיונרים יכול להשתנות לפי מועד הפרישה.

10. נספחים סטטיסטיים

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 31/12/2020	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>	
149,378	76,888	72,490	פעילים	
60,369	35,500	24,869	שאינם פעילים	
209,747	112,388	97,359	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה:</u>	
386	182	204	זקנה	פנסיונרים
29	16	13	שאיירים	
30	13	17	נכות	
445	211	234	סה"כ פנסיונרים	
7	1	6	זקנה	מקבלי קצבה קיימים
27	17	10	שאיירים	
8	2	6	נכות	
42	20	22	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
-	-	-	זקנה	זכאים קיימים לפנסיה
-	-	-	שאיירים	
-	-	-	נכות	
-	-	-	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
210,234	112,619	97,615	סה"כ עמיתי הקרן	